

Aan

Staatssecretaris

nota

Brief Eerste Kamer opvolging Nevele arrest

TER BESLISSING

Datum

16 mei 2023

Onze referentie

IENW/BSK-2023/130272

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir. Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster C

Beslistermijn

19 mei 2023

Bijlage(n)

1

Aanleiding

Op dinsdag 11 april jl. heeft u in een mondeling overleg met de Eerste Kamer toegezegd een brief te sturen met de stand van zaken van de opvolging van de acties voortvloeiende uit het zogenoemde Nevele arrest¹. Bijgaand vindt u deze brief (bijlage). U heeft toegezegd deze brief voor de zomer te versturen, maar de Eerste Kamer heeft aangegeven de brief graag voor de wisseling van de Eerste Kamer te ontvangen. Indien u deze brief uiterlijk in de week van 22 mei a.s. verzendt, komt u tegemoet aan dit verzoek.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd akkoord te gaan met de verzending van bijgaande brief en deze te ondertekenen.

Kernpunten

De brief start met een korte toelichting op de inhoud van het Nevele-arrest zelf en de acties die zijn uitgevoerd om de effecten van de uitspraak van de Raad van State op te lossen. Vervolgens gaat u in op de volgende aspecten:

- de mogelijke bredere werking van de uitspraak van de Raad van State voor andere algemene milieuregels;
- de aantallen milieueffectrapporten (MER-en) waar het om zou kunnen gaan;
- de rol van de Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie m.e.r.);
- de implicaties van de uitspraak van de Raad van State voor de Omgevingswet.

Mogelijke bredere werking van de uitspraak van de Raad van State

U beschrijft hier de aanpak van het binnenkort formeel te beëindigen Actieprogramma Verankering milieubescherming na Nevele (hierna: het Actieprogramma). De resultaten en nog doorlopende acties van het Actieprogramma zijn inmiddels in de departementale lijnen belegd.

Als eerste stap is in het Actieprogramma geanalyseerd welke jurisprudentie over de Europese richtlijn inzake de strategische milieubeoordeling (smb-richtlijn)² en

¹ ECLI:NL: RVS:2021:1395.

² Richtlijn 2001/42/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 juni 2001 betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's.

regelgeving onder de Omgevingswet mogelijk relevant zijn. Samengevat heeft dat het volgende opgeleverd:

- De smb-richtlijn hanteert begrippen die beoordelingsruimte bieden en niet alle algemene milieuregels zijn vergelijkbaar met de milieuregels voor windturbines die buiten toepassing zijn verklaard.
- Er zijn veel verschillende soorten algemene milieuregels, die niet allemaal kaderstellend zijn voor besluitvorming (zoals bijvoorbeeld informatieverplichtingen). Het is op basis van de jurisprudentie niet duidelijk welke typen regels onder het toepassingsbereik van de smb-richtlijn zouden kunnen vallen.
- De conclusie is dat in ieder geval niet voor alle algemene milieuregels een plan-mer-plicht geldt.

Wel zijn er enkele algemene resultaten opgehaald uit de analyse van de jurisprudentie waar regels aan getoetst kunnen worden.

Vervolgens is op basis van die algemene resultaten van de analyse gezien welke andere milieuregels in de regelgeving onder de Omgevingswet vergelijkbaar zijn met de windturbineregels van het Activiteitenbesluit milieubeheer en de Activiteitenregeling milieubeheer.

De conclusie was dat het niet mogelijk is om de algemene milieuregels zwart/wit in te delen in wel of niet plan-mer-plichtig.

De tweede stap is het vaststellen van een vervolgaanpak. U geeft aan dat deze vervolgaanpak onderscheid maakt tussen bestaande, al vastgestelde regelgeving en wijzigingen van of nieuwe regelgeving. Voor bestaande, al vastgestelde, regelgeving is geconcludeerd dat het op basis van de bestaande jurisprudentie en kennis niet zeker is vast te stellen of een plan-mer-plicht geldt. Verder wordt vooralsnog aangenomen dat de bestaande regels blijven gelden totdat een rechter in een concreet geval mogelijk oordeelt dat dat niet juist is. Het 'voor de zekerheid' uitvoeren van een plan-mer, zonder dat anderszins al (beleidsmatig) een wijziging van regelgeving is beoogd, zal alleen vrijwillig worden toegepast.

U benoemt dat voor de milieuregels in de bruidsschat interbestuurlijk is afgesproken dat het Rijk hiervoor een plan-mer zal uitvoeren. Deze plan-mer wordt gekoppeld aan een Programma bruidsschat (een vrijwillig programma onder de Omgevingswet). Dit landelijke plan-MER wordt vrijwillig gemaakt op verzoek van de Vereniging Nederlandse Gemeenten en de Unie van Waterschappen uit voorzorg en ter ondersteuning.

Voor wijziging van bestaande algemene milieuregels of voor nieuwe algemene milieuregels zal per geval worden beoordeeld of een plan-mer-plicht mogelijk aan de orde is. Hiervoor is een handreiking ontwikkeld voor beleidsmedewerkers en wetgevingsjuristen.

De derde stap bestaat uit het bijhouden en verspreiden van de opgedane kennis. U geeft aan dat voor het instrument plan-mer bij algemene milieuregels ingezet wordt op kennisdeling, zowel binnen de rijksoverheid als interbestuurlijk met de decentrale overheden.

U noemt de acties en producten die daarvoor zijn uitgevoerd en opgeleverd. Belangrijke elementen daarin zijn de handleiding voor de 'per geval' beoordeling van plan-mer-plicht bij wijzigingen van bestaande en bij nieuwe regelgeving, het

Datum

19 mei 2023

Onze referentie

IENW/BSK-2023/130272

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster C

Aan

Staatssecretaris

Bijlage(n)

1

beschikbaar maken van informatie en antwoorden op gestelde vragen op de relevante website-pagina's van de rijksoverheid (de site van Informatiepunt Leefomgeving (IPLO) en de site van het Kenniscentrum voor beleid en regelgeving (KCBR)) en de helpdesk bij IPLO.

Aantallen milieueffectrapporten

U geeft hier aan dat het aantal plan-MER-en bij de rijksoverheid voor nieuwe algemene milieuregels of bij wijzigingen van algemene milieuregels in de toekomst zeker zal toenemen, maar dat er geen aantal aan is te verbinden.

Als concreet voorbeeld waar een plan-mer-plicht aan de orde kan zijn noemt u de aanpassing van de regelgeving voor geurhinder, als onderdeel van de vervolgaanpak geurproblematiek. Daarnaast noemt u de plan-mer voor het hiervoor genoemde Programma bruidsschat, dat u samen met de minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening bent gestart. U geeft aan dat ook regels in waterschapsverordeningen en omgevingsverordeningen onder de plan-mer-plicht kunnen vallen. Voor het omgevingsplan was dat voorafgaand aan de uitspraak al bekend, net als nu het geval is bij het bestemmingsplan.

Rol van de Commissie m.e.r.

U licht toe dat de Commissie m.e.r. door een groter aantal plan-MER-en ook vaker om advies zal worden gevraagd. De Commissie m.e.r. heeft een flexibele organisatie die gewend is om advisering op aanvraag te bieden. Voor de Commissie m.e.r. is, net als voor de wetgever, een plan-MER bij regelgeving nieuw terrein.

Implicaties van de uitspraak voor de Omgevingswet

U licht toe dat de uitspraak van de Raad van State en een mogelijke bredere werking gevolgen hebben voor nieuw (omgevings)recht. De aanpak van plan-mer voor wijziging van bestaande en nieuwe algemene milieuregels wordt onder de Omgevingswet voortgezet.

Krachtenveld

De Eerste Kamer heeft de afgelopen jaren meerdere brieven gestuurd met vragen over de uitvoering van de mer. Het mondeling overleg had mede tot doel enkele vervolgvragen te stellen en navraag te doen naar de uitvoering van eerdere toezeggingen. Het Nevele-arrest is tot nu toe slechts zijdelings aan de orde geweest in die correspondentie. De aanpak van de gevolgen van dat arrest vond plaats in het Actieprogramma, een samenwerking tussen de ministeries van BZK, EZK en IenW. Inmiddels is deze aanpak in de departementale lijnen ingedaald. De brief is ambtelijk afgestemd met beide andere departementen.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Brief EK stand van zaken Nevele-arrest	Betreft de te versturen brief aan de Eerste Kamer

Datum

19 mei 2023

Onze referentie

IENW/BSK-2023/130272

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster C

Aan

Staatssecretaris

Bijlage(n)

1